

POP - een verborgen last

Inleiding

Pelvic Organ Prolapse (POP), in de volksmond verzakking genoemd, is een veel voorkomend probleem in onze westerse wereld. In Nederland heeft ongeveer 40% van de vrouwen boven de 60 in meer of mindere mate een POP.¹ Een lastig probleem dat relatief eenvoudig verholpen kan worden. Hoe anders ligt dat in een land als Nepal.

Het leven van Nepalese vrouwen

Het leven van vrouwen in Nepal onderscheidt zich in vrijwel alle opzichten van het leven van vrouwen in de westerse wereld. Op jonge leeftijd worden meisjes ingeschakeld bij het dagelijks werk op het land in plaats van naar school te gaan. Zij worden vaak uitgehuwelijkt op jonge leeftijd en krijgen dan ook al snel hun eerste kind. In de zwangerschap werken zij door tot de bevalling begint en - meestal zonder enige professionele hulp - brengen zij hun kinderen ter wereld. In plaats van enige weken rust om te herstellen en aandacht te kunnen hebben voor het pasgeboren kind, wacht direct na de bevalling weer het werk op veld en gaat ze met 40 kg vracht op de rug de berg af naar het dorp om rijst te verkopen. En de vrouwen lopen terug de berg op met een andere zware vracht om vervolgens te zorgen voor de overige leden van het gezin. Na een aantal bevallingen ervaren Nepalese vrouwen die leven onder deze omstandigheden opeens een grote verandering in hun lichaam. Er komt geen kind maar een bol naar buiten waarvan zij geen idee hebben wat dit is. Er wordt niet over gesproken door schaamte en onwetendheid. Er wordt gewoon doorgewerkt, want hoe zou het anders moeten? In de westerse wereld zal een huisarts op eenvoudige wijze vaststellen dat hier sprake is van een POP. Lokale zorgverleners in ruraal Nepal hebben amper kennis van dit probleem. Laat staan dat zij oplossingen kennen voor dit invaliderende probleem. En al zou een vrouw met een POP zich melden bij een ziekenhuis: wie zal haar helpen als ze geen geld heeft voor medische zorg?

Stichting Vrouwen voor Vrouwen

Stichting Vrouwen voor Vrouwen zet zich in voor de voorlichting aan en behandeling van vrouwen in Nepal met een POP. Het is een kleine Niet Gouvernementele Organisatie (NGO) bestaande uit huisartsen, gynaecologen en verpleegkundigen. De stichting werkt samen met professionele zorgverleners, die als vrijwilliger meegaan naar Nepal. De stichting doet haar werk in nauwe en formele samenwerking met Nepalese NGO's, lokale overheid en ziekenhuizen.

Werkwijze van de stichting

Sinds 2002 zijn POP-projecten uitgevoerd in meerdere districten in Nepal. Met een groep medisch geschoolde vrijwilligers zijn in afgelegen gebieden zogenaamde gynocamps gehouden waar Nepalese zorgverleners zijn getraind in het herkennen en behandelen van vrouwen met een ernstige verzakking. Een eenvoudige behandeling met een ring (pessarium) is goedkoop en effectief en kan overal toegepast worden. Daarnaast wordt in ziekenhuizen in deze districten de mogelijkheid geboden om vrouwen bij wie een behandeling met een pessarium niet succesvol is, te laten opereren

door een Nepalese gynaecoloog met ondersteuning van gynaecologen van de stichting Vrouwen voor Vrouwen.

In de loop der jaren is de aard van het werk verschoven van directe hulpverlening naar ondersteuning van Nepalese zorgverleners. Dat is waar Vrouwen voor Vrouwen na vele jaren ervaring naar toe werkt: zelfredzaamheid. Niet alleen op het gebied van diagnostiek en behandeling, maar ook op het gebied van evaluatie van verleende zorg. Hoe gaat het verder met vrouwen die van een uiterst hinderlijk probleem zijn afgeholpen? Blijft dat goed gaan? Komt het probleem terug? Hoe is de positie van de vrouw in haar gezin en in haar dorp voor en na ingrijpen bij een dergelijk probleem? In de loop der jaren is meerdere malen een evaluatie onderzoek uitgevoerd,^{2,3} zowel door medewerkers van de stichting als door medisch antropologen uit Kathmandu. Met soms verrassende bevindingen die van groot belang bleken bij de vormgeving van de hulpverlening.^{4,5}

Project POP-2018: korte beschrijving

In overleg met en op verzoek van de Nepalese overheid wordt in een nieuw district de basis POP-training van zorgverleners van de lokale gezondheidsposten ter hand genomen alsmede de opleiding van de Female Community Health Volunteers (FCHV, lokale Nepalese vrijwilligers). Vervolgens worden zij begeleid bij het geven van voorlichting en het uitvoeren van onderzoek en behandeling van vrouwen met een POP in hun regio. Afhankelijk van de omvang, de aard en de mogelijkheden van het district, zal onderwijs en training zowel in groter verband als lokaal op de health posts gerealiseerd worden. Hulpmiddelen als pessaria en voorlichtingsmateriaal worden ter beschikking gesteld alsmede de mogelijkheid om vrouwen in een ziekenhuis in of nabij het district te laten behandelen door een goed getrainde Nepalese gynaecoloog. Idealiter zijn in een periode van drie jaar alle lokale zorgverleners getraind en is er een netwerk opgebouwd wat zelfsturend is met betrekking tot de POPproblematiek.

1. Symptomatic pelvic organ prolapse and possible risk factors in a general population. Sliker-ten Hove MC, Pool-Goudzwaard AL, Eijkemans MJ, Steegers-Theunissen RP, Burger CW, Vierhout ME. Am J Obst Gyn. 2009 Feb;200(2):184.e1-7. doi: 0.1016/j.ajog.2008.08.070.
2. Follow-up of prolapse surgery in rural Nepal. Schaaf JM, Dongol A, van der Leeuw-Harmsen, L. Int Urogynecol J (2008) 19:851-855
3. POP in Dhading district, WfWF report 2012
4. Psycho-sexual Impact of Pelvic Organ Prolapse (POP) Surgery: A Medical Anthropological Research. Dahal KB, 2011
5. A Study on the Impact of Women for Women Foundation's Field Camps on Healthcare Workers and Inhabitants of a Community with a Focus on Women with Pelvic Organ Prolapse. An Evaluation Report. Dahal KB. 2018

Loes Harmsen

Voorzitter stichting Vrouwen voor Vrouwen